

Inbreng internetconsultatie Van Lodenstein College concept wetsvoorstel Meer ruimte voor nieuwe scholen

Na bestudering van het wetsvoorstel willen we daarover de volgende opmerkingen maken:

1. Als het richtingsbegrip bij de stichting en instandhouding van scholen niet langer een rol speelt kan dit ingrijpende gevolgen hebben voor bestaande scholen. Tijdens de consultatiebijeenkomsten over het concept wetsvoorstel is aangegeven dat in een latere fase besluitvorming zal plaatsvinden over het mogelijk verlagen van de opheffingsnormen en aanpassing van de bekostiging en nog later over de huisvestingsprocedure. Hierdoor is het toekomstscenario voor veel scholen erg onzeker. Dat is onwenselijk en onnodig. We voeren er daarom een pleidooi voor om de verschillende fasen samen te voegen, zodat de effecten van de verschillende met elkaar samenhangende onderdelen ook in samenhang kunnen worden gezien en beoordeeld.
2. Het wetsvoorstel beoogt om de grondwettelijke vrijheid van stichting nog ruimhartiger door te voeren door de mogelijkheden voor het stichten van scholen te verruimen. De consequentie hiervan is onder andere dat de bescherming van laatste scholen van een richting op termijn verdwijnt. Daardoor is het nog maar de vraag of het materiële effect van het wetsvoorstel qua aantal scholen per saldo wel een verruiming betekent. Voor veel betrokkenen zullen de effecten van het wetsvoorstel in ieder geval als een ingrijpende inperking worden ervaren.
3. De veronderstelling die ten grondslag ligt aan het wetsvoorstel is dat het scholenbestand dat is georganiseerd naar levensbeschouwelijke richting niet meer aansluit bij de ontwikkelingen in de samenleving. Het is evident dat de betekenis van de verschillende zuilen in de afgelopen decennia fors is afgenomen. Het karakter van de scholen is daar echter in meegegroeid. Een mismatch lijkt zich in de praktijk niet op substantiële schaal voor te doen. Die waarneming zou moeten leiden tot een nieuwe wegging van de ernst van het probleem in relatie tot de impact van de voorgenomen oplossing.
4. Uit het concept wetsvoorstel wordt niet duidelijk of minder verstrekkende alternatieven zijn overwogen en onderzocht. In hoeverre is het bijvoorbeeld mogelijk om de beperkingen die nu zijn verbonden aan de richting algemeen-bijzonder te verkleinen of op te heffen? Dan zou er binnen het bestaande stelsel meer ruimte kunnen komen voor schoolstichting op een andere dan levensbeschouwelijke grondslag. Op die manier kan met een veel kleinere ingreep mogelijk hetzelfde resultaat worden bereikt.
5. Het voorgenomen wetsvoorstel heeft het risico in zich van versnippering van het onderwijsaanbod. Dit zal gevolgen hebben voor de kwaliteit van het onderwijs. Het voorstel voorziet weliswaar in een minimumnorm, maar verschillende nieuwe initiatieven in een bepaald gebied zullen niet snel dezelfde kwaliteit kunnen leveren als een langer bestaande school met een grotere schaal. We missen het risico van kwaliteitsverlies als expliciet element in de totale afweging op basis waarvan in het wetsvoorstel keuzes zijn gemaakt.